KLAGE TIL PRESSENS FAGLIGE UTVALG (PFU)

Morgenbladet — Ole Jacob Madsen
«Barnevernet taper informasjonskrigen i sosiale medier»
Publisert 17. april 2026

REVIDERT KLAGE — redigert etter anmodning fra PFUs sekretariat

---

PARTSOVERSIKT

Klager:

Styret og arbeidsgruppen i Rettssikkerhet for alle

Vigdis Bollerud, Øystein Flenning, Ida Schrøder, Sonia Loinsworth, Linn Emblem Rine

Innklaget:

Morgenbladet
Ansvarlig redaktør: Sun Heidi Sæbø
Organisasjonsnummer: 866 948 542

Klaget artikkel:

«Barnevernet taper informasjonskrigen i sosiale medier»
Forfatter: Ole Jacob Madsen
Publisert: 17. april 2026
URL: https://www.morgenbladet.no/ideer/barnevernet-taper-informasjonskrigen-i-sosialemedier/10297309

Klage innsendt:

Juni 2026

Revidert klage innsendt:

Juli 2026 — etter anmodning fra PFUs sekretariat

1. SAMMENDRAG

Morgenbladet publiserte 17. april 2026 en kommentarartikkel der foreningen Rettssikkerhet for alle navngis direkte og beskrives i svært negative ordelag — blant annet som en «mistillitsindustri» med implisitte likhetstrekk til russiske trollfabrikker og kriminelle nettverk. Foreningen og dens navngitte medlemmer fremstilles som aktører som bevisst sprer konspirasjonsteorier, og artikkelen konstruerer en implisitt kobling mellom foreningen og en straffedømt persons misbruk av innsamlede midler.

Artikkelen er ikke skrevet av en uavhengig ekspert, men av en fast, lønnet kommentator i Morgenbladet.

Klagen gjelder brudd på Vær Varsom-plakaten punkt 2.2, 3.2, 4.1, 4.14 og 4.15.

2. DOKUMENTASJON AV DE GROVE PÅSTANDENE

2.1 «Mistillitsindustri»

> *«Sakene Rettssikkerhet for alle! produserer i en stri strøm, reiser spørsmål om legitim maktkritikk kan tippe over i en mistillitsindustri.»*

Kommentar: Begrepet «mistillitsindustri» er ikke en nøytral faglig betegnelse. Det tillegger foreningen kommersielle og illegitime motiver — at den tjener på å spre mistillit — uten at det fremlegges dokumentasjon for denne påstanden.

2.2 Kobling til russiske trollfabrikker

> *«Det er dessuten kjent fra blant annet Finland hvordan russiske trollfabrikker de senere årene har utnyttet den eksisterende mistilliten til barnevernet i befolkningen. Blant annet ved å bruke botnettverk til å forsterke spredningen til kritiske røster i sosiale medier som Facebook og X, der barnevernskritikk blir et effektivt middel for å spre mistillit mot myndighetene.»*

Avsnittet følges direkte av:

> *«Det er sannsynlig at mange av aktørene som sprer slike fortellinger, som Rettssikkerhet for alle!, tror på det aktverdige i det de driver med.»*

Kommentar: Den redaksjonelle strukturen — først omtale av russiske trollfabrikker, deretter direkte navngivning av Rettssikkerhet for alle i påfølgende setning — skaper en assosiativ kobling mellom foreningen og utenlandsk desinformasjon. Dette gjøres uten dokumentasjon og uten at foreningen er forelagt koblingen til imøtegåelse før publisering.

2.3 Konstruert kobling mellom straffedømt person og foreningens innsamling

Dette er det mest alvorlige presseetiske bruddet i artikkelen. Madsen bygger følgende trestegskonstruksjon i én sammenhengende tekstsekvens:

Steg 1:

> *«Det finnes sågar en økonomi her hvor noen tjener på mistillit til barnevernet.»*

Steg 2:

> *«Det er tidligere blitt avdekket hvordan Fardal har mottatt over en halv million i donasjoner i året og at deler av dette er blitt brukt til privat forbruk.»*

(Rune Fardal er en navngitt person som er straffedømt og rettskraftig felt for misbruk av innsamlede midler.)

Steg 3 — direkte etterfølgende avsnitt:

> *«For tiden har Rettssikkerhet for alle! en Spleis gående der de ber om 234 000 kr til å gjøre nye intervjuer. Oppnøstingen av 'den korrupte staten' kan ikke stoppe opp nå som det snart rakner.»*

Kommentar: Ingen av de tre elementene inneholder en direkte beskyldning mot foreningen. Men den bevisste redaksjonelle rekkefølgen — økonomi/profitt → straffedømt person som misbrukte donasjoner → foreningens navngitte Spleis-innsamling — er konstruert for at leseren selv skal trekke slutningen om at foreningen driver tilsvarende praksis. Dette er insinuasjonsteknikk: fremstillingen er desto mer skadefull fordi den ikke er eksplisitt, da foreningen ikke gis noe konkret å imøtegå.

Kommentar: Foreningens Spleis-innsamling gjelder finansiering av profesjonell filmproduksjon — et fullstendig legitimt og transparent formål som ikke er nevnt i artikkelen. Madsen unnlater å opplyse om formålet, og fremstiller innsamlingen i en kontekst som leder leseren mot assosiasjoner om misbruk. Artikkelen ble ikke forelagt foreningen med spørsmål om formålet med innsamlingen. Hadde dette skjedd, ville koblingen til Fardal vært umulig å opprettholde redaksjonelt. Etter Madsens kommentar ble kommentarfeltene i sosiale medier fulle av kommentarer som: «De gjør det bare for penger.»

2.4 Karakteristikk som «bandwagon»-spredere av usannheter

> *«En uheldig konsekvens av deres stadige strøm av spekulativ kritikk av barnevernet kan være en slags bandwagon-effekt — som innebærer oppfatningen om at når noe er synlig, tror man feilaktig at det også kan være sant eller delvis hold i det.»*

Kommentar: Foreningens samlede arbeid omtales som «spekulativ kritikk» som bidrar til at folk «tror feilaktig». Dette er en direkte karakteristikk av foreningens arbeid som usaklig og villedende — uten at enkeltpåstander er faktasjekket eller dokumentert usanne.

2.5 Omtale av navngitte enkeltpersoner

Artikkelen navngir følgende personer direkte og kobler dem til alvorlige karakteristikker:

• Vigdis Bollerud
• Sonia Loinsworth — presenteres kun som forfatter av boken «Uskyldig dømt»
• Øystein Flenning — «kjent fra virkelighetskrim-serien Direktøren»

Kommentar: Opplysningene om enkeltpersonene er i seg selv dokumenterte, men personene presenteres bevisst uten nærmere beskrivelse av hvem de er, og hvilken bakgrunn, rolle og kompetanse de har i konteksten. Denne reduserte fremstillingen brukes deretter til å koble dem til artikkelens narrativ om at dette kun er personer som er sinte på rettsstaten fordi de selv mener at de har blitt dårlig behandlet.

3. BRUDD PÅ VÆR VARSOM-PLAKATEN

Pkt. 2.2 — Redaksjonell integritet og rolleklarhet

Madsen presenteres kun som «Professor ved Psykologisk institutt, UiO» — uten at den åpenbare sammenhengen presenteres; han jobber på et institutt som utdanner morgendagens psykologer, blant annet gruppen som skal bli sakkyndige i barnevernet og kan tjene over to millioner kroner per år på faste oppdrag for barnevernet. Leseren får inntrykk av en ekstern, uavhengig fagekspert. Dette er en alvorlig sammenblanding av roller som gir artikkelen uberettiget faglig autoritet.

Videre unnlot Morgenbladet å opplyse om at Madsen ikke er en ekstern, uavhengig bidragsyter, men en fast, lønnet kommentator i avisen. Denne faste, lønnede tilknytningen til Morgenbladet ble ikke gjort kjent for leseren, og forsterker rolleuklarheten: Artikkelen fremstår som en uavhengig faglig vurdering, mens den i realiteten er skrevet av en av avisens egne, faste kommentatorer.

Pkt. 3.2 — Kildekritikk og opplysningskontroll

Madsen fremsetter faktapåstander om foreningens arbeid, metoder og motiver uten dokumentasjon. Det fremgår ikke at han har gjennomgått primærdokumentasjon som ligger ute på foreningens nettsted eller innhentet uttalelse fra de navngitte personene.

Artikkelen fremsetter en rekke påstander av faktisk karakter (foreningen sprer konspirasjonsteorier, foreningens arbeid er spekulativt, foreningen kan ha tvilsom økonomi) uten at disse er dokumentert som sanne. Dette viser sviktende opplysningskontroll og manglende kildebredde forut for publisering.

Pkt. 4.1 — Saklighet og omtanke

Artikkelen bruker gjennomgående stigmatiserende begreper («mistillitsindustri», «konspirasjonsteorier», «spekulativ kritikk», «bandwagon») om en navngitt forening uten substansiell begrunnelse. Den redaksjonelle strukturen — bevisst nærhet mellom omtale av russiske trollfabrikker og foreningen, og mellom straffedømt person og foreningens innsamling — er ikke saklig.

Pkt. 4.14 — Samtidig imøtegåelse

Artikkelen inneholder indirekte, men tydelige anklager om at foreningen opererer som «mistillitsindustri», er nyttig idioti for russisk informasjonskrig, og kan ha økonomi koblet til misbruk av innsamlede midler. Dette er sterke beskyldninger av faktisk art. Ingen av disse anklagene ble forelagt foreningen til imøtegåelse før publisering.

Artikkelen inneholder indirekte anklager (trollfabrikk-kobling, pengemisbruk-insinuasjon) som foreningen ikke fikk anledning til å identifisere og imøtegå konkret før publisering. De navngitte enkeltpersonene fikk heller ikke individuell imøtegåelsesrett til beskyldningene som direkte angikk dem.

Pkt. 4.15 — Tilsvarsrett

Foreningen fikk tilsvar i etterkant (publisert 24. april). Tilsvarsretten ble likevel ikke tilstrekkelig ivaretatt:

1. Tilsvaret ble redusert til under halvparten av eksponeringen, antall ord og plassen som Madsen fikk til rådighet.
2. Artikkelens indirekte anklager (trollfabrikk-kobling, pengemisbruk-insinuasjon) ga ikke foreningen tilstrekkelig plass til å identifisere og imøtegå disse konkret i tilsvaret.
3. De navngitte enkeltpersonene fikk ikke individuell tilsvarsrett til beskyldningene som direkte angikk dem.

4. SÆRLIG OM KOBLINGEN TIL RUSSISKE TROLLFABRIKKER

Madsen plasserer omtalen av russiske trollfabrikker og botnettverk i ett avsnitt, og åpner neste avsnitt med: «Det er sannsynlig at mange av aktørene som sprer slike fortellinger, som Rettssikkerhet for alle!...»

Denne strukturen er et redaksjonelt valg som kobler foreningens navn direkte til utenlandsk desinformasjonspåvirkning — uten noen dokumentasjon for denne koblingen. En slik insinuasjon er alvorlig fordi den kan oppfattes som en anklage om samarbeid med eller nyttig idiot-rolle for fremmed makt, og den rammer foreningens

troverdighet og omdømme i det offentlige rom.

Denne koblingen ble ikke forelagt foreningen til spesifikk imøtegåelse.

5. DOKUMENTASJON

Dokument	URL
Klagd artikkel	https://www.morgenbladet.no/ideer/barnevernet-taper-informasjonskrigen-i-sosialemedier/10297309
Foreningens tilsvar	https://www.morgenbladet.no/ideer/nar-psykologen-konspirerer/10312260
Madsens svar på tilsvar	https://www.morgenbladet.no/ideer/urimelig-analyse/10321023
Foreningens andre tilsvar	https://www.morgenbladet.no/ideer/hvorfor-rettssikkerhet-for-alle-finnes/10341045
VG-artikkel — Madsen sitert	https://www.vg.no/spesial/2026/shada/6/
Faktisk.no — Madsen sitert	https://www.faktisk.no/artikkel/spredte-at-shada-16-ble-drept-jeg-tror-jo-pa-den-fortellingen/128647

6. KRAV TIL PFU

Rettssikkerhet for alle ber PFU vurdere om Morgenbladet har brutt Vær Varsom-plakaten ved å:

1. Publisere insinuasjoner om kobling til russisk desinformasjon rettet mot en navngitt norsk forening — uten dokumentasjon og uten forutgående imøtegåelse

2. Konstruere en redaksjonell kobling mellom en straffedømt persons misbruk av donasjoner og foreningens legitime innsamling til profesjonell filmproduksjon — uten å opplyse om formålet og uten å forelegge koblingen for imøtegåelse

3. Bruke begrepet «mistillitsindustri» om foreningens arbeid uten dokumentert grunnlag

4. Ikke ivareta tilsvarsretten på tilfredsstillende måte, jf. VVP 4.15

5. La artikkelen sirkulere som faglig belegg uten at foreningen hadde fått imøtegå de konkrete anklagene

Rettssikkerhet for alle, juli 2026

(Revidert klage — opprinnelig klage innsendt juni 2026)